

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת תרומה - זכור

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. שתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. מעשה הכפורת והכרובים

ה. מעשה הארון

ו. מעשה מכסה המשכן

ז. מעשה השולחן

ח. הציווי על תרומת המשכן

ט. מעשה הפרוכת והמסך

י. מעשה המנורה

יא. מעשה הקרשים ואדניהם

יב. מעשה יריעות העיזים

יג. מעשה יריעות המשכן

יד. מעשה המזבח החיצון

טו. מעשה חצר המשכן

פנינים

"ותולעת שני"

מהי תולעת השני? א. "שיש אילנות שאינם עושים פירות ומה שגדל מהם הם פירות קטנים כעדשים ובכ"א מהם יש כמאה תולעים קטנים המלאים דם והם לחוצים מאד זה על גבי זה, ואינם זזים ממקומם. וכשמבקעים עדשה זו כשהיא טרייה מתמלאת היד מתמצית הדם שנוזל מקליפותיהם הקטנות. ואם מוחצים התולעים האלו נעשה כמו מרק של תותים שחורים. והסוחרים קונים אותם העדשים ומניחים אותם להתייבש בשמש בתמוז ובאב, ומחמימות השמש מתים תולעים אלו, ומתייבשים העדשים ואוספים אותם ומוכרים אותם. ושורים עדשים אלו במים ונעשים אדומים כמו דם, ובו צובעים בגדים וחפצים. וכן שמים הקירמיז במרקחות ובסוכר פרחים כדי שיקבל צבע נאה. והקירמיז הוא צבע המשמח את הלב ואין איסור בזה אע"פ שנעשה מתולעים כיון שמתייבשים ונעשים כמו עפר. ויש אומרים שיש שני מיני תולעת שני האחת נקראת 'גאראנה' והשניה 'קירמיז'." (ילקוט מעם לועז בשם המהר"ם אבן חביב) ב. תולעת זה השם הניתן לדם התולעת עצמה, ושני - הוא הצמר הצבוע בדם זה. (הגר"א) ג. הרמב"ם (פ"ג מהל' פרה) מפרש שהכוונה לגרגיר אחד שממנו מכינים את הצבע, ונקרא תולעת משום שבתוך כל גרגיר כזה חי מין יתוש. ונקרא 'שני' כי צובעים פעמיים את הצמר בצבע זה, כדי לקבל את הגוון הזוהר (ולכן אף נקרא 'זהורית').

"ונתת אל הארץ את העדת אשר אתן אליך" - 'טרם שיתן הכפרת יתן שם הלוחות' (רש"י)

הרמב"ן כתב שמשמעות המקרא הוא להיפך, שנתן קודם את הכפורת ולאחריה את הלוחות. ונראה לפרש לפי דבריו, שהרי גם משה עשה ארון בעלותו להר, ואף ארון זה היה עשוי מעצי שטים, עם כפורת עליו מלמעלה. ומשה ירד מן ההר ביום הכפורים, וכתב במג"א (או"ח שטו אות ו') 'ותיבה רחבה שיש עליה כפורת, אם אינה קבועה בצירים, אסור להניחה עליה בשבת'. וא"כ ביום הכפורים כשירד משה ודאי שם את הכפורת על הארון מקודם ביום חול והניח פתח פחות מג' טפחים כדי שיהיה 'לבוד', אך באותה פתיחה היה מספיק רווח כדי לשלשל את הלוחות אל תוך הארון. אם כן לפי זה יתכן בהחלט שהניח את הכפורת קודם לנתינת הלוחות בארון. (חתם סופר)

"שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים"

השמן להדלקת המנורה והבשמים לקטרת הסמים לא היו נצרכים לעבודות בניין המשכן, אלא לעבודה בו לאחר שייסמו את הבניה. ויש לבאר מדוע נמנו דברים אלו יחד עם כל הדברים האחרים שנצרכו למלאכת הבניה ויצירת בגדי הכהונה, והרי אם היו מונים את כל הנצרך למלאכת המשכן הסדירה היו צריכים למנות עוד דברים רבים, כגון: עצים למערכה וקרבנות ציבור וכדומה? א. הדלקת המנורה והקטרת הקטורת שונים מכל עבודת הקרבנות מכך שהן חלק מעבודת כבוד המשכן ולא חלק מעבודת הקרבנות. ב. כנ"ל, רק שונים בכך שלעולם לא נמסרו לבכורים לעבודה כקרבנות, אלא מההתחלה עבודות ההדלקה והקטרה היו ביד אהרן ובניו. (דרש משה) ג. השמן מוזכר היות והוא מרכיב מהותי במשכן הקרוי 'אור'. ד. דברים אלו הם השלמה למשכן ולא חלק מבנייתה. (ע"פ המורה נבוכים) ה. באופן יוצא דופן גבו במיוחד לדברים אלו משום שעדיין לא נתנו מחצית השקל. ו. אף אלו צורך הבנין שכן דרך מלכים שיבשמו ויאירו את הבית לכבודם בטרם יכנסו אליו. ז. נכתבו כאן כרמז לתכלית המשכן, אור המנורה מסמל את חיי הרוח, והקטורת את הביטול המוחלט להקב"ה. (הרש"ר הירש) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

שאלה לשולחן שבת

"ועשו ארון עצי שטים"

בכל כלי המשכן כתוב ציווי העשייה בלשון יחיד, כגון: "ואת המשכן תעשה", "ועשית יריעת עזים", "ועשית פרכת", "ועשית שלחן" וכן כתוב לגבי כל כלי המקדש.

ויש לבאר מדוע דווקא בציווי על עשייתו של ארון הברית, כתוב: "ועשו ארון עצי שטים", בלשון רבים, בשונה מכל שאר הכלים, שנכתבו בלשון יחיד.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

העלון מוקדש
אריה לייב בן ראובן קובליץ
ת.ג.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. מכלי המשכן, ובו ספר תורה שכן
  - ב. נתרמו בשביל שמן המשחה והקטורת
  - ג. מקישוטי המנורה, המוזהבת והטהורה
  - ד. בסירות המזבח פינו את -
  - ה. תפקיד הפרוכת במשכן
  - ו. בראשי העמודים היו -
  - ז. מתרומת המשכן
  - ח. רוחב חצר המשכן
  - ט. כך נקרא זהב ללא תוספות אחרות
  - י. החלק של הקרשים שנכנסו לאדנים קרוי -
  - כ. פניהם איש אל אחיו
  - ל. היה מונח על השולחן
  - מ. מכלי השולחן
  - נ. תרמו את אבני השוהם והמילואים
  - ס. כנפי הכרובים היו -
  - ע. מספר יריעות המשכן
  - פ. מקישוטי המנורה, המוזהבת והטהורה
  - צ. בצד זה של המשכן היו עשרים קרשים
  - ק. מכלי השולחן (2)
  - ר. המסך היה מעשה _____
  - ש. כמה אדנים היו מתחת לכל קרש?
  - ת. על הקרשים להיות _____ מלמטה

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. חוט ה _____ במזבח היה כנגד המכבר (רש"י)
  - ב. סובב המזבח קרוי -
  - ג. היריעות שימשו כ _____ למשכן
  - ד. מצוותם של לחם הפנים להיות על השולחן -
  - ה. אחד מכלי המזבח
  - ו. פירוש המילה - 'קומתו'
  - ז. את עורות בהמה זו תרמו למשכן (לשון יחיד)
  - ח. יש לשים את המנורה _____ השולחן
  - ט. יריעות המשכן נעשו באריגה ולא במעשה _ (רש"י)
  - י. "ועשו _____ מקדש _____ בתוכם"
  - ך. כך קרוי שער פתח החצר
  - ל. פירוש המילה - 'נבוב' ('המזבח היה נבוב לוחות')
  - ם. הושחלו בטבעות של כלי המשכן
  - ן. מתרומת המשכן (2)
  - ס. הושחל בתוך לולאות, לחבר את מחברות היריעות
  - ע. מספר הטבעות שהיו לשולחן
  - ף. מתרומת המשכן
  - ץ. הארון היה מצופה בזהב מבית ו _____
  - ק. מצופה כסף והיו הרבה ממנו על העמודים
  - ר. כמות הזהב ממנה עשו את המנורה וכליה
  - ש. מתרומת המשכן, והוא מין פשתן
  - ת. כך היה עשוי מכבר המזבח

ואלה שמות

"צלע המשכן"

בבית המקדש היה מקום שהיה קרוי 'צלע'. אלו שני שמות נוספים היו לו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"ויקחו לי תרומה" - וכתוב: "תורה צוה לנו משה". דרש ר' שמלאי: תרי"ג מצות נתנו לישראל ע"י משה. שכן מנין 'תורה'. ואם תאמר אינן אלא תרי"א, ושתיים היכן הם?! אלא, 'אנכי', ו'לא יהיה לך', מפי הגבורה שמעום, ותרי"א אמר להם משה, שנאמר: "תורה צוה לנו משה מורשה" וגו'. אל תקרי מורשה, אלא ירושה, ירושה היא לישראל לעולם. משל לבן מלכים, שנשבה כשהוא קטן למדינת הים. אפילו לאחר כמה שנים אינו בוש לתבוע מלכותו, מפני שהוא אומר: לירושת אבותי אני חוזר! כך ת"ח שפרש מן התורה והלך והתעסק בדברים אחרים, אפילו לאחר כמה שנים הוא מבקש לחזור, אינו בוש מפני שאומר לירושת אבותי אני חוזר... דבר אחר, ויקחו לי תרומה, בשעה שאמר הקב"ה למשה על עסקי המשכן, אמר לפניו: ריבוננו של עולם, יכולים הם ישראל לעשותו, אמר לו הקב"ה אפילו אחד מישראל יכול לעשותו, שנאמר: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו". אמרו רבנן, אף עם המן היו יורדות אבנים טובות ומרגליות, והיו הגדולים שבהן באים ומלקטים וגונזים אותן. תדע שכן הוא, שנאמר: "והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר", וכי בבוקר היו מביאים בצהרים לא היו מביאים?! אלא ממה שהיה המן מוריד להם הביאו, וכן כתוב: "והנשאים הביאו". "וזאת התרומה", אמר רבי טביומי בשעה שהגיע זמנו של יעקב אבינו להפטר מן העולם, קרא לבניו ואמר להם תדעו שהקב"ה עתיד לומר לבניכם לעשות משכן, אלא יהיו כל צרכי מוכנים לכם, שנאמר: "והיה אלקים עמכם", וכי תעלה על דעתך כשהיה יעקב אבינו חי לא היה הקב"ה עם בניו?! אלא כך אמר להם: עתיד הוא לומר לכם "ועשו לי מקדש", והוא יורד ומשרה שכינתו בתוכם, שנאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". ויש מהם שהתקינו עצמם לדברים, ויש ששכחו, וכשבא משה ועשו המשכן, יש שהביאו מעצמם, ויש שהביאו ממה שהיה מונח בידו, שכתוב: "וכל איש אשר נמצא אתו תכלת וארגמן", וכן: "וכל אשר נמצא אתו עצי שטים." (ע"פ מ"ר)

מילה בפרשה

**שואל האם יתאדה,
האבטיח שבשדה,
העשוי כיחידה אחת,
אך לא מרכז בצלחת.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"מרובים"

היכן עוד מוזכרים בתורה 'מרובים', שלא בהקשר של

המשכן?

***

מצאו נא בפרשה:

1. שתי מילים בנות שתי אותיות זהות! (לדוגמא: גג)
2. 6 איברים המוזכרים בפרשה.
3. שש מילים רצופות שנכתבו פעמיים. (לא יחד 25)
4. שמות של שתיים ממסכתות הש"ס.
5. את כל המספרים מ 1 עד 11 מלבד אחד, היכן ומי חסר?
6. שתי מילים רצופות בנות 8 אותיות כל אחת. (כתיב)

יהודי החייב במצוות אך אינו חייב בקריאת המגילה?

***

"ואת לחם הפנים"

במסכת פסחים (לז). מובא שדפנות הלחם היו בעובי טפח. רש"י שם מבאר שנקרא 'לחם הפנים' מפני שהיו לו פנים. ובגמרא (סוכה ה.) מבואר שאין פנים פחותות מטפח, ומרומז הדבר בטעם 'טפחא' שנמצא מתחת למילה 'הפנים' לדבר זה שהן לפחות טפח. (השיר והשבח)

***

עוד אמרו, ש'לחם' אותיות 'מלח' מפני שיש לאדם לשים לפניו תמיד בעת אכילתו מלח, וכן שלא ירבה באכילתו אלא מלח במו שמוסיפים מלח, ובכך תהיה אכילתו כ"לפני ד". (ייטב לב)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה בפרשה מסופר בעיקר על מלאכת המשכן, שכידוע ממנה נלמדים ל"ט מלאכות שבת. בפרשת תרומה ישנם 96 פסוקים, ואפשר לזכור זאת על ידי זכירת המילה:

"מלאכה" = בגימטריא = 96

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: בן שאינו חייב על חבורת אביו? - 1. אם הוציא דם לרפואה במקום שלא היה מי שיעשה הטיפול. 2. עשה זאת אחרי מיתת אביו. 3. אם אביו היה רשע מפורסם פטור על הכאתו (אף שלכתחילה לא יעשה זאת). **לסדר את הפרשה** - "זהב וכסף ונחשת". **חידון א' ת'** - ארון, בשמים, גביעים, דשן, הבדלה, ווים, זהב, חמישים אמה, טהור, ידות, כרובים, לחם הפנים, מנקיות, נשיאים, סוככים, עשר, פרחים, צפון, קשות קערות, רוקם, שניים, תואמים. **חידון א' ת' הפוך** - סיקרא, כרכוב, גג, תמיד, יעה, גובהו, עז, נוכח, מחט, לי ושכנת, מסך, חלול, בדים, ארגמן שמן, קרס, ארבע, כסף, מחוץ, חשוק, כיכר, שש, רשת נחושת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת בראשית, ששמרו את הדרך לעץ החיים. 1. "שש", "ויו". 2. צלע, פנים, ידות, ראש, כתף, ירך. (עצם הבריח) 3. "גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח", "אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידותיו". 4. "לפאה האחת", "לפני תמיד". 5. חלק יש עוד: "צלעו האחת", "שנים כרבים זהב", "שלשה גבעים", "ארבעה עמודי שטים", "חמש אמות", "שש היריעת", "נרתיה שבעה", "והיו שמנה קרשים", חסר 9, "עשר אמות", "עשתי עשר". 6. "ומזרקתיו ומזלגתיו". **ואלה שמות** - יציע צלע תא. (ב"ב סא.) **מילה בפרשה יתרו** - חקי. "על משפטי המלך" - משפטי-חוקי, "נזל צבע וליכלך" - צבע חאקי, "אך עם הניקוי המתניני" - המתניני-חכי, "ותפעלי בדיוק כמוני" - חקי אותי. **טמונות בפרשה** - 1. "כרוב אחד" (כה, יט) 2. "שש" (כה, ד) 3. "רשת נחושת" (כו, ד) 4. "כפתור ופרח" (כה, לג) 5. "במחברת" (כו, ד) 6. "צלע המשכן" (כו, כו) 7. "עמודי החצר" (כו, יז) 8. "לחם הפנים" (כה, ל) 9. "ארבע פעמותיו" (16 רבעי פעמה) (כט, יב) 10. כר+כובע+מזבח= "כרכוב המזבח" (כו, ה) 11. "ידבנו לבו" (כה, ב) 12. "לשמן המשחה" (כה, ו) 13. מדרש תנחומא על התחש: 'רבי יהודה אומר: חיה טהורה גדולה היתה במדבר וקרן אחת היה לה במצחה, ובעורה ששה גונים'. 14. 'ארבעתא כלידין' (אונקלוס כה, לד) 15. "יריעות" (של ס"ת) (כו, א) 16. "אבני מילואים" (כה, ז) 17. "לכתף" (כו, טו) **טמונות בהפטר** - 1. "מציב לו יד" (טו, יב) 2. החרב רומזת על המלחמה בעמלק (טו, ז) 3. "וירד הגלגל" (טו, יב) 4. "ויחזק בכנף מעילו ויקרע" (טו, כו) **שאלה לשלחן השבת בשלח** - שאלנו: מדוע ניתן לבני ישראל רשות לראות במפתן של המצרים בים, ואילו לוט לא היה רשאי לראות בעונש שהגיע לאנשי סדום מה החילוק בין המקרים. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. ההבדל הוא בזכות מי ניצל, אם ההצלה היא מזכות של הניצל - יכול הוא לראות במפתל הרשעים ולכן בני ישראל זכו מכוח אמונתם (ויאמינו בד'), אבל לוט ניצל רק בזכות אברהם ולכן לא היה רשאי. (רש"י) 2. שם הייתה עת רצון מיוחדת ולכן ראו. 3. כשיש צורך בכך יש לראות במפתל רשעים כדי ש'החי יתן אל לבו' וכמוסר. 4. כשמלאכי חבלה משחיתים - אזי אין להביט מפני חשש שהמלאכים יחבלו אף במ, אבל כאן היה זה הקב"ה בכבודו ובעצמו, ואין חשש שיינזקו מי שלא אמור להינזק. 5. בים סוף כבר מתו המצרים ולא דומה לראייה של העונש עצמו בשעת הענישה כמו בסדום. 6. היה בזה צורך מפני פחד בני ישראל שיעלו המצרים מצד אחר וישבו לרדוף אחריהם.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

קשה רגל: מקרא רמת קושי: רגל קשה

1

2

3

4

5

9

12

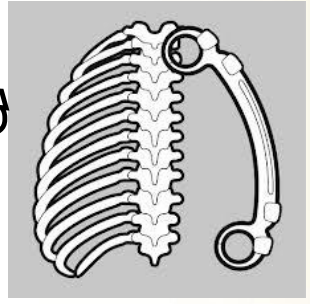

8

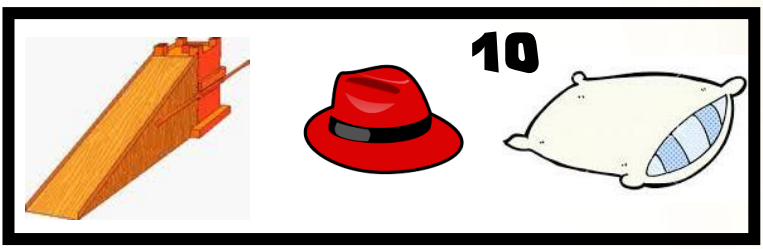

7

6

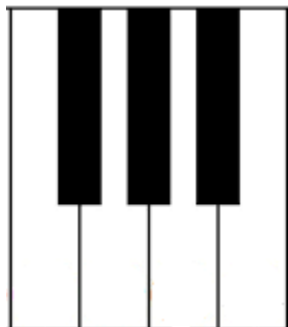
11

10

15

14

13

17

16

'מחשבה טובה'
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

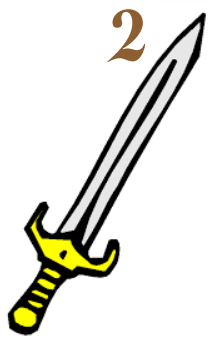
תשובה לגיליון הקודם
 כסא בן שלוש רגליים רומז
 לשלושת הרגלים.

(שמואל א טו ב'-לד) "כה אמר ד" הפטרת זכור

טמונות בהפטרה

1

2

3

4

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
 לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775